

Súd: Okresný súd Trnava
Spisová značka: 10C/279/2014
Identifikačné číslo súdneho spisu: 2114219132
Dátum vydania rozhodnutia: 19. 03. 2015
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Ľuboslava Vanková
ECLI: ECLI:SK:OSTT:2015:2114219132.5

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Okresný súd Trnava samosudkyňou JUDr. Ľuboslavou Vankovou v právnej veci navrhovateľa: EOS KSI Slovensko, s.r.o., IČO 35 724 803, so sídlom Pajštúnska 5, Bratislava, zastúpený splnomocnencom: TOMÁŠ KUŠNÍR, s.r.o., IČO 36 613 843, so sídlom Pajštúnska 5, Bratislava, proti odporcovi: L. N., narodený XX.X.XXXX, bytom T., T. nad D., o zaplatenie 141,01 eura s príslušenstvom, taktó

rozhodol:

I. Určuje sa, že zmluvná podmienka dojednaná v Článku 12, v bode 12.2 Všeobecných obchodných podmienkach tvoriacich neoddeliteľnú súčasť Zmluvy o poskytnutí pôžičky č. 5901236781 zo dňa 20.11.2007 v znení: „Spoločnosť je oprávnená požadovať od Klienta Zmluvnú pokutu v prípade, ak sa Klient dostal do omeškania so splatením ktorejkoľvek jednotlivej Splátky. V 30-ty deň po dobe splatnosti je Klient povinný zaplatiť Zmluvnú pokutu vo výške 10 % z dlžnej Splátky. V tento deň sa Zmluvná pokuta stáva aj splatnou.“ je neplatná z dôvodu neprijateľnosti tejto podmienky.

II. Návrh sa zamieťa.

III. Odporcovi sa náhrada trov konania nepriznáva.

odôvodnenie:

Pôvodný navrhovateľ obchodná spoločnosť Consumer Finance Holding, a.s., IČO 35 923 130, so sídlom Hlavné námestie 12, Kežmarok, sa návrhom zo dňa 14.7.2014 doručeným súdu dňa 16.7.2014 domáhal vydania rozhodnutia, ktorým by súd uložil odporcovi povinnosť zaplatiť mu sumu 141,01 eura s úrokom z omeškania vo výške 9,00 % ročne zo sumy 141,01 eura od 29.10.2010 do zaplatenia a náhradu trov konania.

Odporca sa k návrhu nevyjadril.

Podaním zo dňa 1.10.2014 doručeným súdu dňa 7.10.2014 žiadala obchodná spoločnosť EOS KSI Slovensko, s.r.o., IČO 35 724 803, so sídlom Pajštúnska 5, Bratislava, pripustiť zmenu účastníkov na strane navrhovateľa, t. j. aby bol do konania namiesto navrhovateľa pripustený vstup obchodnej spoločnosti EOS KSI Slovensko, s.r.o., IČO 35 724 803, so sídlom Pajštúnska 5, Bratislava. Svoj návrh odôvodnila obchodná spoločnosť EOS KSI Slovensko, s.r.o., IČO 35 724 803, so sídlom Pajštúnska 5, Bratislava skutočnosťou, že pohľadávka, ktorá je predmetom konania bola na ňu postúpená Zmluvou o postúpení pohľadávok uzavretou dňa 11.8.2014. Uznesením č. k. 10C/279/2014-28 zo dňa 9.12.2014 súd pripustil, aby z konania vystúpil pôvodný navrhovateľ a na jeho miesto vstúpila obchodná spoločnosť EOS KSI Slovensko, s.r.o., IČO 35 724 803, so sídlom Pajštúnska 5, Bratislava.

Súd vo veci rozhodol bez nariadenia pojednávania v zmysle § 115a ods. 2 Občianskeho súdneho poriadku (jedná sa o drobný spor), pričom vykonal dokazovanie oboznámením sa s Návrhom zo dňa 14.7.2014, s Doplnením návrhu zo dňa 17.2.2015, s listinnými dôkazmi, a to najmä so Zmluvou o poskytnutí pôžičky číslo 59012367815 zo dňa 20.11.2007, so Všeobecnými obchodnými podmienkami, s Predžalobnou upomienkou zo dňa 20.10.2010 s doručenkou, s Prehľadom splátok a úhrad, so Zmluvou o postúpení pohľadávok zo dňa 11.8.2014 s Prílohou. Rozsudok bol verejne vyhlásený bez nariadenia pojednávania v zmysle § 156 ods. 3 Občianskeho súdneho poriadku. Miesto a čas verejného vyhlásenia rozsudku bolo oznámené na úradnej tabuli súdu v zákonnej lehote, účastníci konania, resp. zástupcovia, na verejnom vyhlásení rozsudku neboli prítomní.

Predmetom konania je požiadavka navrhovateľa na zaplatenie sumy 141,01 eura s úrokom z omeškania vo výške 9,00 % ročne zo sumy 141,01 eura od 29.10.2010 do zaplatenia.

Podľa ustanovenia § 497 Obchodného zákonníka v znení platnom a účinnom ku dňu vzniku zmluvného vzťahu zmluvou o úvere sa zaväzuje veriteľ, že na požiadanie dlžníka poskytne v jeho prospech peňažné prostriedky do určitej sumy, a dlžník sa zaväzuje poskytnuté peňažné prostriedky vrátiť a zaplatiť úroky.

Podľa ustanovenia § 499 Obchodného zákonníka v znení platnom a účinnom ku dňu vzniku zmluvného vzťahu za dojednanie záväzku veriteľa poskytnúť na požiadanie peňažné prostriedky možno dojednať odplatu, ak poskytovanie úveru je predmetom podnikania veriteľa.

Podľa ustanovenia § 2 písm. a) zákona č. 258/2001 Z. z. o spotrebiteľských úveroch a o zmene a doplnení zákona Slovenskej národnej rady č. 71/1986 Zb. o Slovenskej obchodnej inšpekcii v znení neskorších predpisov v znení platnom a účinnom ku dňu vzniku zmluvného vzťahu na účely tohto zákona sa rozumie spotrebiteľským úverom dočasné poskytnutie peňažných prostriedkov na základe zmluvy o spotrebiteľskom úvere vo forme odloženej platby, pôžičky, úveru alebo v inej právnej forme.

Podľa ustanovenia § 2 písm. b) zákona č. 258/2001 Z. z. o spotrebiteľských úveroch a o zmene a doplnení zákona Slovenskej národnej rady č. 71/1986 Zb. o Slovenskej obchodnej inšpekcii v znení neskorších predpisov v znení platnom a účinnom ku dňu vzniku zmluvného vzťahu na účely tohto zákona sa rozumie zmluvou o spotrebiteľskom úvere zmluva, ktorou sa veriteľ zaväzuje poskytnúť spotrebiteľovi spotrebiteľský úver a spotrebiteľ sa zaväzuje poskytnuté peňažné prostriedky vrátiť a uhradiť celkové náklady spojené so spotrebiteľským úverom.

Podľa ustanovenia § 3 ods. 1 zákona č. 258/2001 Z. z. o spotrebiteľských úveroch a o zmene a doplnení zákona Slovenskej národnej rady č. 71/1986 Zb. o Slovenskej obchodnej inšpekcii v znení neskorších predpisov v znení platnom a účinnom ku dňu vzniku zmluvného vzťahu zmluvou veriteľom je fyzická osoba alebo právnická osoba, ktorá poskytuje spotrebiteľský úver v rámci svojho podnikania; v závislosti od formy poskytovaného spotrebiteľského úveru môže byť veriteľom aj predávajúci.

Podľa ustanovenia § 3 ods. 2 zákona č. 258/2001 Z. z. o spotrebiteľských úveroch a o zmene a doplnení zákona Slovenskej národnej rady č. 71/1986 Zb. o Slovenskej obchodnej inšpekcii v znení neskorších predpisov v znení platnom a účinnom ku dňu vzniku zmluvného vzťahu spotrebiteľom je fyzická osoba, ktorej bol poskytnutý spotrebiteľský úver na iný účel ako na výkon zamestnania, povolania alebo podnikania.

Podľa ustanovenia § 4 ods. 1 zákona č. 258/2001 Z. z. o spotrebiteľských úveroch a o zmene a doplnení zákona Slovenskej národnej rady č. 71/1986 Zb. o Slovenskej obchodnej inšpekcii v znení neskorších predpisov v znení platnom a účinnom ku dňu vzniku zmluvného vzťahu zmluva o spotrebiteľskom úvere musí mať písomnú formu, inak je neplatná.

Podľa ustanovenia § 4 ods. 2 zákona č. 258/2001 Z. z. o spotrebiteľských úveroch a o zmene a doplnení zákona Slovenskej národnej rady č. 71/1986 Zb. o Slovenskej obchodnej inšpekcii v znení neskorších predpisov v znení platnom a účinnom ku dňu vzniku zmluvného vzťahu zmluva o spotrebiteľskom úvere okrem všeobecných náležitostí obsahuje najmä

- a) sumu, počet a termíny splátok istiny, úrokov a iných poplatkov; ak je to možné, treba uviesť aj súčet týchto platieb s upozornením na možnosť účtovania kompenzácie ušlých výnosov, ak veriteľ chce túto možnosť využiť,
- b) opis tovaru alebo služby, na ktoré sa zmluva o spotrebiteľskom úvere vzťahuje,
- c) cenu tovaru alebo poskytnutej služby,
- d) identifikáciu vlastníka, ak vlastníctvo neprechádza na spotrebiteľa okamihom odovzdania a prevzatia tovaru alebo služby, a podmienky nadobudnutia vlastníckeho práva spotrebiteľom,
- e) adresu predávajúceho, na ktorej môže spotrebiteľ uplatniť reklamáciu alebo sťažnosť,
- f) meno a adresu spotrebiteľa,
- g) ročnú percentuálnu mieru nákladov; ak nie je uvedená, spotrebiteľský úver sa považuje za bezúročný a bez poplatkov,
- h) podmienky závislé od objektívnych skutočností, pri ktorých splnení môže byť upravená ročná percentuálna miera nákladov,
- i) výpočet nákladov uvedených v § 2 písm. c), ktoré neboli zahrnuté do výpočtu ročnej percentuálnej miery nákladov; ide o určenie podmienok, za ktorých musí spotrebiteľ zaplatiť zvýšené náklady. Uvedie sa výška týchto nákladov, spôsob výpočtu alebo čo najpresnejší odhad.

Podľa ustanovenia § 52 ods. 1 Občianskeho zákonníka v znení platnom a účinnom ku dňu vzniku zmluvného vzťahu spotrebiteľskými zmluvami sú kúpna zmluva, zmluva o dielo alebo iné odplatné zmluvy upravené v ôsmej časti tohto zákona a zmluva podľa § 55, ak zmluvnými stranami sú na jednej strane dodávateľ a na druhej strane spotrebiteľ, ktorý nemohol individuálne ovplyvniť obsah dodávateľom vopred pripraveného návrhu na uzavretie zmluvy.

Podľa ustanovenia § 53 ods. 1 Občianskeho zákonníka v znení platnom a účinnom ku dňu vzniku zmluvného vzťahu spotrebiteľské zmluvy nesmú obsahovať ustanovenia, ktoré spôsobujú značnú nerovnováhu v právach a povinnostiach zmluvných strán v neprospech spotrebiteľa (ďalej len "neprijateľná podmienka").

Podľa ustanovenia § 53 ods. 4 Občianskeho zákonníka v znení platnom a účinnom ku dňu vzniku zmluvného vzťahu neprijateľné podmienky upravené v spotrebiteľských zmluvách sú neplatné.

Podľa ustanovenia § 544 ods. 1 Občianskeho zákonníka v znení platnom a účinnom ku dňu vzniku zmluvného vzťahu, ak strany dojednávajú pre prípad porušenia zmluvnej povinnosti zmluvnú pokutu, je účastník, ktorý túto povinnosť poruší, zaviazaný pokutu zaplatiť, aj keď oprávnenému účastníkovi porušením povinnosti nevznikne škoda.

Podľa ustanovenia § 544 ods. 2 Občianskeho zákonníka v znení platnom a účinnom ku dňu vzniku zmluvného vzťahu zmluvnú pokutu možno dojednať len písomne a v dojednaní musí byť určená výška pokuty alebo určený spôsob jej určenia.

Podľa ustanovenia § 517 ods. 2 Občianskeho zákonníka v znení platnom a účinnom ku dňu omeškania odporcu, ak ide o omeškanie s plnením peňažného dlhu, má veriteľ právo požadovať od dlžníka popri

plnení úroky z omeškania, ak nie je podľa tohto zákona povinný platiť poplatok z omeškania; výšku úrokov z omeškania a poplatku z omeškania ustanovuje vykonávací predpis.

Podľa ustanovenia § 3 ods. 1 nariadenia vlády č. 87/1995 Z. z., ktorým sa vykonávajú niektoré ustanovenia Občianskeho zákonníka v znení platnom a účinnom ku dňu omeškania odporcu výška úrokov z omeškania je o 8 percentuálnych bodov vyššia ako základná úroková sadzba Európskej centrálnej banky platná k prvému dňu omeškania s plnením peňažného dlhu.

Podľa ustanovenia § 5b zákona č. 250/2007 Z. z. o ochrane spotrebiteľa a o zmene zákona Slovenskej národnej rady č. 372/1990 Zb. o priestupkoch v znení neskorších predpisov v znení neskorších právnych predpisov orgán rozhodujúci o nárokoch zo spotrebiteľskej zmluvy prihliada aj bez návrhu na nemožnosť uplatnenia práva, na oslabenie nároku predávajúceho voči spotrebiteľovi, vrátane jeho premlčania alebo na inú zákonnú prekážku alebo zákonný dôvod, ktoré bránia uplatniť alebo priznať plnenie predávajúceho voči spotrebiteľovi, aj keď by inak bolo potrebné, aby sa spotrebiteľ týchto skutočností dovoľával.

Podľa ustanovenia § 101 Občianskeho zákonníka v znení neskorších právnych predpisov pokiaľ nie je v ďalších ustanoveniach uvedené inak, premlčacia doba je trojročná a plynie odo dňa, keď sa právo mohlo vykonať po prvý raz.

Podľa ustanovenia § 103 Občianskeho zákonníka v znení neskorších právnych predpisov, ak bolo dohodnuté plnenie v splátkach, začína plynúť premlčacia doba jednotlivých splátok odo dňa ich zročnosti. Ak sa pre nesplnenie niektorej zo splátok stane zročným celý dlh (§ 565), začne plynúť premlčacia doba odo dňa zročnosti nesplnenej splátky.

V rámci skutkového stavu bolo v prejednávanej veci zistené, že obchodná spoločnosť Consumer Finance Holding, a.s., IČO 35 923 130, so sídlom Hlavné námestie 12, Kežmarok ako veriteľ a odporca ako dlžník zavreli dňa 20.11.2007 Zmluvu o poskytnutí pôžičky č. 5901236781, na základe ktorej zmluvy sa obchodná spoločnosť Consumer Finance Holding, a.s., IČO 35 923 130, so sídlom Hlavné námestie 12, Kežmarok zaviazala poskytnúť odporcovi pôžičku v sume 663,88 eura (pôvodne 20.000,-Sk) s tým, že ročná percentuálna miera nákladov bola 26,26 %. Odporca sa zaviazal zaplatiť uvedenú pôžičku s príslušenstvom v 48 mesačných splátkach vo výške 21,48 eura (pôvodne 647,-Sk) splatných vždy do 20. dňa v príslušnom kalendárnom mesiaci počnúc mesiacom nasledujúcim po uzatvorení zmluvy. Odporca zaplatil obchodnej spoločnosti Consumer Finance Holding, a.s., IČO 35 923 130, so sídlom Hlavné námestie 12, Kežmarok 38 splátok a z časti 39 splátku pôžičky, a to sumu 21,48 eura dňa 22.1.2008, 19.2.2008, 19.3.2008, 2.5.2008, 19.5.2008, 19.6.2008, 22.7.2008, 19.8.2008, 19.9.2008, 20.10.2008, 19.11.2008, 19.1.2009, 19.2.2009, 19.3.2009, 20.4.2009, 19.5.2009, 19.6.2009, 20.7.2009, 19.8.2009, 21.9.2009, 19.10.2009, 19.11.2009, 19.1.2010, 19.2.2010, 19.3.2010, 19.5.2010, 2.7.2010, 19.8.2010, 20.9.2010, 19.10.2010, 19.1.2011, 4.3.2011, 19.4.2011, 19.5.2011, 5.9.2011, 19.9.2011, 19.10.2011 a sumu 37 eur dňa 24.1.2012, teda spolu sumu 831,76 eura. Ostatné splátky poskytnutej pôžičky odporca doposiaľ nezaplatil. Predžalobnou upomienkou zo dňa 20.10.2010 vyzvala obchodná spoločnosť Consumer Finance Holding, a.s., IČO 35 923 130, so sídlom Hlavné námestie 12, Kežmarok odporcu k okamžitej úhrade všetkých splátok jednorazovo a na zaplatenie celkovej istiny vo výške 326,34 eura do troch dní od doručenia upomienky, ktorá predžalobná upomienka bola odporcovi doručená dňa 25.10.2010. Obchodná spoločnosť Consumer Finance Holding, a.s., IČO 35 923 130, so sídlom Hlavné námestie 12, Kežmarok uzatvorila dňa 11.8.2014 s navrhovateľom Zmluvu o postúpení pohľadávok, predmetom ktorej bolo mimo iného i postúpenie pohľadávky voči odporcovi na navrhovateľa s poukazom na čo, je navrhovateľ v spore aktívne legitimovaný ako právny nástupca pôvodného veriteľa.

Posudzovaný právny vzťah medzi účastníkmi založený zmluvou o poskytnutí pôžičky je od svojho vzniku právnym vzťahom založeným spotrebiteľskou zmluvou a je nevyhnutné posudzovať ho podľa príslušných ustanovení Obchodného zákonníka (§ 497 a nasl.) a právnych predpisov, ktoré upravujú právne vzťahy spotrebiteľského charakteru (§ 52 a nasl. Občianskeho zákonníka, z. č. 258/2001 Z. z.), keďže zmluva o úvere je tzv. absolútny obchod (§ 261 ods. 3 písm. d) Obchodného zákonníka) a zároveň

právny predchodca navrhovateľa pri uzatváraní zmluvy o poskytnutí pôžičky vystupoval ako veriteľ s poukazom na predmet podnikania (§ 3 ods. 1 z. č. 258/2001 Z. z.) a odporca vystupovala ako spotrebiteľ, pretože pri uzatváraní zmluvy o poskytnutí pôžičky nekonal v rámci predmetu svojej obchodnej alebo podnikateľskej činnosti (§ 3 ods. 2 z. č. 258/2001 Z. z.).

Navrhovateľ si v konaní uplatnil nárok vyplývajúci zo zmluvy o spotrebiteľskom úvere v sume 141,01 eura s príslušenstvom, ktorá suma pozostáva z istiny v sume 110,15 eura, zo zmluvnej pokuty v sume 10,75 eura, zo sankčného úroku v výške 0,05 % denne od 31.7.2011 do 31.15.2014 v sume 14,33 eura a z manipulačného poplatku predstavujúceho náklady na vymáhanie pohľadávky v sume 5,78 eura z dôvodu, že odporcovi bol poskytnutý spotrebiteľský úver, ktorý poskytnutý spotrebiteľský úver odporca nevrátil riadne a včas. V zmysle § 5b zákona č. 250/2007 Z. z. o ochrane spotrebiteľa a o zmene zákona Slovenskej národnej rady č. 372/1990 Zb. o priestupkoch v znení neskorších predpisov je povinnosťou súdu z úradnej povinnosti prihliadať k premlčaniu. K tomuto zákonnému ustanoveniu neboli prijaté žiadne prechodné ustanovenia a keďže zákon č. 102/2014 Z. z. o ochrane spotrebiteľa pri predaji tovaru alebo poskytovaní služieb na základe zmluvy uzavretej na diaľku alebo zmluvy uzavretej mimo prevádzkových priestorov predávajúceho a o zmene a doplnení niektorých zákonov, ktorým bol novelizovaný zákon č. 250/2007 Z. z. o ochrane spotrebiteľa a o zmene zákona Slovenskej národnej rady č. 372/1990 Zb. o priestupkoch v znení neskorších predpisov, nadobudol účinnosť 1. mája 2014, je možné použiť § 5b aj na doterajšie právne vzťahy vzniknuté a posudzované pred jeho prijatím. Preto sa súd najskôr zaoberal možným premlčaním uplatneného nároku bez toho, aby skúmal samotnú existenciu subjektívneho práva navrhovateľa.

Premĺčanie definujeme ako uplynutie času ustanoveného v zákone na vykonanie práva, ktorý uplynul bez toho, aby sa právo vykonalo, v dôsledku čoho povinný subjekt môže čeliť súdnemu uplatneniu práva námietkou premlčania. Premĺčané právo nemožno oprávnenému priznať, i keď premlčaním právo samo osebe nezaniká, iba sa oslabuje, a to práve tým, že sa privodzuje zánik vynútitelnosti tohto subjektívneho práva. V dôsledku premlčania zaniká nárok, t. j. vynútitelnosť prostredníctvom súdu, ale subjektívne právo trvá naďalej, avšak jeho uplatniteľnosť je obmedzená len na dobrovoľné splnenie zo strany povinného subjektu. Splnený premlčaný dlh nemožno vymáhať späť z dôvodu bezdôvodného obohatenia. Námietku premlčania môže povinný subjekt uplatniť v ktoromkoľvek štádiu konania až do právoplatného skončenia veci. Súd je tiež povinný pri nárokoch zo spotrebiteľskej zmluvy z úradnej povinnosti skúmať, či veriteľovo právo alebo vymáhaná pohľadávka sú premlčané, aj keď túto námietku dlžník nevzniesol. Účelom premlčania je tak jednak stimulovať subjekty k včasnému vykonaniu subjektívnych občianskych práv, jednak zamedziť tomu, aby dlžníci neboli ohľadne svojich povinností vystavení po časovo neurčitú dobu donucujúcemu zákroku zo strany súdov.

Občiansky zákonník rozlišuje všeobecnú premlčaciu dobu a osobitné premlčacie doby. Všeobecná premlčacia doba má subsidiárny charakter a použije sa tam, kde pre konkrétne právo nie je Občianskym zákonníkom alebo iným právnym predpisom ustanovená osobitná premlčacia doba. V prejednávanej veci ide o premlčanie práva na zaplatenie zvyšku poskytnutého úveru s príslušenstvom, ktoré právo sa premlčí vo všeobecnej trojročnej premlčacej dobe podľa § 101 Občianskeho zákonníka, keďže zákon pre uvedené právo neuvádza osobitnú (kratšiu alebo dlhšiu) premlčaciu dobu. Táto premlčacia doba začína plynúť odo dňa, keď sa právo mohlo vykonať (uplatniť) po prvý raz podaním návrhu na súde. Ak je splnenie dlhu stanovené na presne určenú dobu, tak pre začiatok plynutia premlčacej doby je rozhodný okamih zročnlosti dlhu, t. j. deň, keď mal dlžník splniť dlh, resp. začať s jeho plnením (doba splatnosti). Zročnosť dlhu môže byť určená dohodu, právnym predpisom alebo rozhodnutím príslušného orgánu. V danom prípade splatnosť spotrebiteľského úveru nastala dňom 28.10.2010 a všeobecná trojročná premlčacia doba začala plynúť v deň zročnosti dlhu dňa 28.10.2010 a uplynula dňa 28.10.2013 (pondelok). V súdnom prípade si navrhovateľ svoje právo na zaplatenie sumy 141,01 eura s príslušenstvom voči odporcovi uplatnil na súde dňa 16.7.2014, teda zjavne po uplynutí premlčacej doby. Za premlčané považoval súd aj uplatnené úroky z omeškania, sankčné úroky a manipulačný poplatok, keďže tvoria príslušenstvo pohľadávky a sledujú jej osud, z čoho možno usúdiť, že vedľajší záväzok sa premlčí najneskôr v rovnakej dobe ako hlavný peňažný záväzok.

Ďalej predmetom sporu zostala požiadavka navrhovateľa na zaplatenie zmluvnej pokuty v sume 10,75 eura, čo predstavuje zmluvnú pokutu vo výške 10 % z dlžných splátok splatných dňa 20.5.2010, 20.7.2010, 20.11.2010, 20.3.2011, 20.6.2011. V prejednávanej veci si navrhovateľ uplatnil nárok na zaplatenie zmluvnej pokuty v sume 10,75 eura z dôvodu, že odporca si nesplnil povinnosť riadne a včas zaplatiť poskytnutý úver, keď z Článku 12. Poplatky, pokuty, sankčné úroky, z bodu 12.2 Všeobecných obchodných podmienok tvoriacich neoddeliteľnú súčasť Zmluvy o pôžičke č. 5901236781 zo dňa 20.11.2007 vyplýva, že veriteľ je oprávnený požadovať od dlžníka zmluvnú pokutu v prípade, ak sa dlžník dostal do omeškania so splatením ktorejkoľvek jednotlivkej splátky a v 30-ty deň po splatnosti je dlžník povinný zaplatiť zmluvnú pokutu vo výške 10 % z dlžnej splátky.

Zmluvná pokuta ako jeden zo zabezpečovacích prostriedkov je peňažná suma, ktorú je dlžník povinný zaplatiť veriteľovi v prípade, ak nesplní svoju zmluvnú povinnosť. Pre zmluvné dojednanie o zmluvnej pokute zákon obligatórne predpisuje písomnú formu, ktorej nevyhnutnou náležitosťou je uvedenie výšky zmluvnej pokuty, prípadne aspoň určenie spôsobu, akým bude stanovená. Určenie výšky zmluvnej pokuty je zásadne vecou vzájomnej dohody účastníkov tohto dojednania. Tak Občiansky zákonník, ako aj Obchodný zákonník, nijako neobmedzujú maximálnu výšku zmluvnej pokuty. Pri dojednaní jej výšky zmluvné strany by mali dbať iba o súlad dohody o zmluvnej pokute so všeobecnými požiadavkami zákona, predovšetkým s ustanovením § 39 Občianskeho zákonníka, t. j. i o súlad právneho úkonu s dobrými mravmi.

V súdenom prípade je nepochybné, že predmetom konania je plnenie si záväzkov odporcu vyplývajúcich zo Zmluvy o pôžičke č. 5901236781 zo dňa 20.11.2007, ktorá zmluva o spotrebiteľskom úvere z pohľadu právnej kvalifikácie je zmluvou uzavretou v zmysle § 497 Obchodného zákonníka, v zmysle § 2 písm. b) zákona č. 258/2001 Z. z. o spotrebiteľských úveroch a o zmene a doplnení zákona Slovenskej národnej rady č. 71/1986 Zb. o Slovenskej obchodnej inšpekcii v znení neskorších predpisov a zároveň spotrebiteľskou zmluvou podľa § 52 Občianskeho zákonníka, ako už bolo konštatované vyššie.

Právna úprava spotrebiteľských zmlúv bola do Občianskeho zákonníka (§ 52 a nasl.) zaradená novelou prevedenou zákonom č. 150/2004 Z. z., ktorým bola prebratá smernica Rady č. 93/13/EHS z 5. apríla 1993 o nekalých podmienkach v spotrebiteľských zmluvách (Úradný vestník Európskych spoločností L 095, 21/4/1993, str. 29-34). Túto smernicu je nevyhnutné podľa názoru súdu využívať naďalej ako interpretačné pravidlo k ustanoveniam právneho poriadku, upravujúcich režim spotrebiteľských zmlúv. Ustanovenie § 53 Občianskeho zákonníka sa týka podmienok, ktoré zákon označuje za neprijateľné. Ide o podmienky, ktoré sú nečestné, neslušné, hrubo poškodzujúce spotrebiteľa, a preto ich použitie zákon sankcionuje absolútnou neplatnosťou (§ 53 ods. 5 Občianskeho zákonníka). Citované ustanovenie vyjadruje snahu, aby dodávateľ v spotrebiteľských zmluvách pristupoval k tvorbe podmienok v súlade s dobrými mravmi. Spotrebiteľ totiž z povahy veci v súčasných podmienkach štandardizácie produktov bežnej spotreby, ako aj zmluvných podmienok, má iba fiktívnu možnosť ovplyvniť podstatu zmluvných podmienok, ktoré sú mu zo strany dodávateľa predložené, pričom často vzhľadom na ich rozsiahlosť a použitú právnu terminológiu nemá možnosť, či už ich vôbec prečítať, resp. pochopiť ich obsah. Ide teda o zákonný zákaz používania neprijateľných podmienok, ktoré vyvoláva právoplatné súdne rozhodnutie a dodávateľ je povinný zdržať sa ich používania. Je potrebné zdôrazniť, že ochrana spotrebiteľa sa týka iba formulárových zmlúv, ktoré sú uzatvárané na základe predbežne formulovaného zmluvného formulára, ktorý má dodávateľ vopred pripravený a ktorý používa v dvoch alebo viacerých prípadoch, pričom spotrebiteľ spravidla obsah zmluvy nemení.

Nárok navrhovateľa na zaplatenie zmluvnej pokuty považoval súd za neopodstatnený. V konaní bolo zistené, že formulár Všeobecné obchodné podmienky tvoriace neoddeliteľnú súčasť Zmluvy o pôžičke č. 5901236781 zo dňa 20.11.2007 bol právnym predchodcom navrhovateľa evidentne vyhotovený vopred, odporca Zmluvu o pôžičke č. 5901236781 zo dňa 20.11.2007 podpísal bez možnosti ovplyvniť text formuláru - Všeobecných obchodných podmienok, ktorý obsahuje vopred naformulovaný jednostranný záväzok odporcu ako spotrebiteľa, v prípade porušenia jeho povinností podľa zmluvy o spotrebiteľskom úvere, uhradiť navrhovateľovi zmluvnú pokutu vo výške 10 % z dlžnej splátky. Odporca ako spotrebiteľ nemal žiadnu reálnu možnosť ovplyvniť obsah Všeobecných obchodných podmienok tvoriacich neoddeliteľnú súčasť Zmluvy o pôžičke č. 5901236781 zo dňa 20.11.2007 vrátane dojednania

o zmluvnej pokute, mohol iba uvedenú zmluvu s podmienkami odmietnuť ako celok, alebo ju ako celok prijať, vrátane dojednaniu o zmluvnej pokute obsiahnutého vo Všeobecných obchodných podmienkach, a preto predmetné dojednanie o zmluvnej pokute nebolo rozhodne individuálne dohodnuté. Pozornosť súdu tiež neuniklo, že pre prípad porušenia povinností právneho predchodcu navrhovateľa ako veriteľa nie je vo Všeobecných obchodných podmienkach tvoriacich neoddeliteľnú súčasť Zmluvy o pôžičke č. 5901236781 zo dňa 20.11.2007 vôbec dojednaný prípadný nárok odporcu ako spotrebiteľa na zaplatenie zmluvnej pokuty právnym predchodcom navrhovateľa ako veriteľom. Z uvedeného je zjavné, že zmluvná pokuta v danom prípade nebola individuálne dojednaná a len jednostranne zaťažuje spotrebiteľa pre prípad porušenia jeho povinností, a tak spôsobuje značnú nerovnováhu v právach a povinnostiach zmluvných strán v neprospech spotrebiteľa.

Takto dohodnutá zmluvná pokuta neobstojí v rámci súdnej kontroly neprijateľných podmienok v spotrebiteľských zmluvách so zreteľom na povahu, obsah a všetky osobitosti právneho úkonu. Podmienky, za ktorých právny predchodca navrhovateľa dohaduje zmluvnú pokutu v štandardných zmluvách, podľa názoru súdu poškodzujú spotrebiteľa, spôsobujú hrubú nerovnováhu v právach a povinnostiach v neprospech slabšej zmluvnej strany. Právny predchodca navrhovateľa ako osoba podnikajúca na trhu poskytovania spotrebiteľských úverov ma totiž odbornú prevahu nad spotrebiteľmi, ktorým poskytuje svoje služby, a preto od neho možno očakávať, že vo vzťahu k nim sa bude správať poctivo. Problémová zmluvná pokuta v spotrebiteľskej zmluve je objektívne spôsobilá poškodiť spotrebiteľa a nie je rozhodujúca vôľa a subjektívny postoj zmluvných strán. Dojednaná zmluvná pokuta vo Všeobecných zmluvných podmienkach tvoriacich neoddeliteľnú súčasť Zmluvy o pôžičke č. 5901236781 zo dňa 20.11.2007 predstavuje neprijateľnú zmluvnú podmienku a podľa § 53 ods. 4 Občianskeho zákonníka je neplatná. Vychádzajúc z vyššie uvedených skutočností rozhodol súd ex offio v zmysle § 153 ods. 3 Občianskeho súdneho poriadku o neprijateľnosti dojednania zmluvnej pokuty. Z neplatnej zmluvnej podmienky nevzniklo navrhovateľovi právo na plnenie a odporcovi povinnosť plniť, a preto súd návrh v časti o zaplatenie sumy 10,75 eura považoval za nedôvodný.

Vo vzťahu k uplatnenej zmluvnej pokute je potrebné ďalej uviesť, že premlčaním práva na splnenie hlavného peňažného záväzku dochádza zároveň k premlčaniu práva na zmluvnú pokutu dohodnutú za omeškanie so splnením hlavného záväzku. I pri nedostatku výslovnej právnej úpravy v Občianskom a Obchodnom zákonníku možno z akcesorickej povahy zmluvnej pokuty vyvodiť, že jej osud je spätý s hlavným záväzkom, a to nielen pri zániku hlavného záväzku, kedy zaniká aj záväzok zo zmluvnej pokuty, ale aj pri premlčaní hlavného záväzku. Iný výklad by mal za následok, že napriek premlčaniu práva na splnenie hlavného záväzku, prostredníctvom zmluvnej pokuty dohodnutej za omeškanie by bol dlžník po časovo neobmedzenú dobu donucovaný na splnenie hlavného záväzku, čím by boli negované právne dôsledky vyplývajúce z inštitútu premlčania a zároveň by nebol rešpektovaný jeden zo základných princípov súkromného práva a to princíp „vigilantibus iura scripta sunt“ (bdelým patrí právo). V preskúmvanej veci si navrhovateľ súdne uplatnil voči odporcovi nárok na splnenie hlavného peňažného záväzku a zo zisteného skutkového stavu je zjavné, že premlčacia doba na uplatnenie práva na splnenie hlavného záväzku uplynula dňom 28.10.2013. Právo na zmluvnú pokutu vzniká už odo dňa porušenia zmluvnej povinnosti, od ktorého okamihu sa počíta aj premlčanie tohto nároku. Vzhľadom k dobe začatia súdneho konania je aj uplatňované právo na zaplatenie zmluvnej pokuty premlčané.

Vychádzajúc z uvedených skutočností považoval súd nárok navrhovateľa na zaplatenie sumy 141,01 eura s príslušenstvom za premlčaný, nakoľko navrhovateľ podal návrh na súd zjavne po uplynutí trojročnej premlčacej doby až dňa 16.7.2014. Navyše požiadavku na zaplatenie zmluvnej pokuty odvodzoval navrhovateľ z neplatnej zmluvnej podmienky z dôvodu neprijateľnosti. Nakoľko súd dospel k záveru, že uplatnený nárok je premlčaný, uprednostňujúc hľadisko procesnej ekonomie bližšie neskúmal ďalej existenciu subjektívneho práva navrhovateľa, keďže premlčané právo nemožno oprávnenému súdne priznať v dôsledku zániku vynútiteľnosti subjektívneho práva. Zo všetkých vyššie uvedených dôvodov tak súd považoval nárok navrhovateľa za nedôvodný, a preto ho v celom rozsahu zamietol.

O náhrade trov konania rozhodol súd podľa ustanovenia § 142 ods. 1 Občianskeho súdneho poriadku a vo veci plne úspešnému odporcovi právo na náhradu trov konania nepriznal, nakoľko náhradu trov konania výslovne nežiadal, i keď inak by mu na ňu vzniklo právo.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku je možné podať odvolanie do 15 dní od jeho doručenia prostredníctvom tunajšieho súdu na Krajský súd v Trnave.

Z odvolania musí byť zjavné, ktorému súdu je určené, kto ho robí, ktorej veci sa týka a čo sleduje a musí byť podpísané a datované. Ďalej musí byť v odvolaní uvedené, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa napáda, v čom sa toto rozhodnutie alebo postup súdu považuje za nesprávny a čoho sa odvolateľ domáha. Odvolanie treba predložiť s potrebným počtom rovnopisov a s prílohami tak, aby jeden rovnopis zostal na súde a aby každý účastník dostal jeden rovnopis.

Odvolanie proti rozsudku alebo uzneseniu, ktorým bolo rozhodnuté vo veci samej, možno odôvodniť len tým, že

- sa rozhodlo vo veci, ktorá nepatrí do právomoci súdov,
- ten, kto v konaní vystupoval ako účastník, nemal spôsobilosť byť účastníkom konania,
- účastník konania nemal procesnú spôsobilosť a nebol riadne zastúpený,
- v tej istej veci sa už prv právoplatne rozhodlo alebo v tej istej veci sa už prv začalo konanie,
- sa nepodal návrh na začatie konania, hoci podľa zákona bol potrebný,
- účastníkovi konania sa postupom súdu odňala možnosť konať pred súdom,
- rozhodoval vylúčený sudca alebo bol súd nesprávne obsadený, ibaže namiesto samosudcu rozhodoval senát,
- súd prvého stupňa nesprávne právne posúdil vec, a preto nevykonal ďalšie navrhované dôkazy,
- konanie má inú vadu, ktorá mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci,
- súd prvého stupňa neúplne zistil skutkový stav veci, pretože nevykonal navrhnuté dôkazy, potrebné na zistenie rozhodujúcich skutočností,
- súd prvého stupňa dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam,
- doteraz zistený skutkový stav neobstojí, pretože sú tu ďalšie skutočnosti alebo iné dôkazy, ktoré doteraz neboli uplatnené (§ 205a),
- rozhodnutie súdu prvého stupňa vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci.

Ak povinný dobrovoľne neplní, čo mu ukladá vykonateľné rozhodnutie, oprávnený môže podať návrh na vykonanie exekúcie podľa zák. č. 233/1995 Z. z.; ak ide o rozhodnutie o výchove maloletých detí, návrh na súdny výkon rozhodnutia.